

AMAÇ 03

Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum toplumlari arasında uzlaşma, diyalog, yakın ilişkiler ve güven ortamının oluşturulmasını desteklemek

GÜRPINAR/AYIA MARINA'NIN YENİDEN CANLANDIRILMASI

SALİH ÖRSES

Fotoğraf: Bobbe Poumos Theoklitou

ÇALIŞMA KAPSAMINDA YAPILANLAR

Gürpınar/Ayia Marina hakkındaki röportajları ve bilgileri içeren "Geçmişten Geleceğe Gürpınar/Ayia Marina" adlı belgesel.

İki boyutlu bir Gürpınar/Ayia Marina haritası üzerinde hikâyeler sunan bir web sitesi.

20 Ocak 2018 tarihinde düzenlenen panel oturumu, belgesel gösterimi ve sergi etkinliği.

Basılı ve sosyal medya üzerinden bilgi yayılması.

SALİH ÖRSES HAKKINDA

Bir barış aktivisti olan Salih Örses'in büyükannesi terk edilmiş bu köyün eski sakinlerindedir. Salih, Gürpınar/Ayia Marina köyünü 2006 yılında ziyaret etmiştir. Köyü harap olmuş ve metruk bir halde bulan Salih, faaliyetlerini, bir zamanlar Kıbrıslı Türkler ve Maronitlerin birlikte yaşadığı Gürpınar/Ayia Marina köyünün tarihine ve ortak hafızasına ışık tutma hedefine yoğunlaştırmıştır.

ÇALIŞMANIN ÖYKÜSÜ

Gürpınar/Ayia Marina, Kıbrıslı Türkler ve Maronitlerin 1964 yılına kadar barış içinde bir arada yaşadığı kendine has karma bir köydü. 1963 olayları nedeniyle Kıbrıs Türk halkı köyü terk etmek zorunda kalmış, 1974 yılında ise Maronitler köyden ayrılmıştır. Bu tarihten itibaren 2017 yılına kadar köy halka kapatılmıştır.

2017 yılında, köyün eski sakinlerinin köye geri dönmesine izin verme kararı alınmıştır. Bu karar, Salih Örses'e, Gürpınar/Ayia Marina toplumu hakkında farkındalık yaratma ve köylülerin topluluklarını yeniden inşa etme hakkını savunma yolunu açmıştır.

"Fotoğrafların, ortak hafıza ve tarihin rehberliğinde, köyün eski sakinlerinin bir zamanlar yaşadıkları yerleri bulabilmek için haritayı dijital ortama aktardım. Tabii ki hiç kolay olmadı, çünkü insanlar 1963 ve 1974 olayları sırasında acı deneyimler yaşadılar. Sonuçta köylüler her şeyi geride bırakıp göç etmek zorunda kaldılar. Görüşmeler sırasında bu acı dolu hatıraları yeniden yaşadılar."

Salih Örses

Köyün yeniden inşası sürecini başlatmak amacıyla, eski sakinlerle yapılan görüşmelerden ve eski fotoğraflardan edinilen bilgiler kullanılarak bir harita üzerinde köyün sanal bir modeli oluşturulmuştur. Yapılan görüşmeler bir belgeselde kullanılmış ve bu belgeselin gösterimi, bir panel ve fotoğraf sergisi ile birlikte, 20 Ocak 2018 tarihinde Dayanışma Evi'nde gerçekleştirilmiştir.

Bobbe Poumous Theoklitou and Mehmet Yakup fotoğrafları çekerek, Tijen Erol Yakup belgeselin yönetmenliği-yapımcılığını üstlenerek Reenacting Ayia Marina çalışmasına büyük katkı koymuşlardır.

"Bu belgesel sayesinde, insanlar, Gürpınar/Ayia Marina köyü hakkında daha fazla şey öğrenme şansına sahip oldular. Belgeseli on gün içerisinde 7.000'den fazla kişi izledi ve böylece çok sayıda insan Gürpınar/Ayia Marina köyünün kendine özgü kültüründen haberdar oldu."

Salih Örses

HAK TEMELLİ YAKLAŞIM

"Gürpınar/Ayia Marina'nın Yeniden Canlandırılması" çalışmasının yürütülmesi sırasında tapu sicil müdürlüğü ile çalışan Salih, Koççat/Kotsiatis muhtarı aracılığıyla köyün eski sakinlerine ulaşma imkânı bulmuştur. Salih'in bağlantı kurduğu Gürpınar/Ayia Marina Dayanışma Derneği ve Maronit Toplumu da kendisine köyün eski sakinlerine ulaşma konusunda yardımcı olmuştur. 2017 yılında köyün eski sakinlerine köye dönme izni verilmiştir. Ancak bugüne kadar süreç başlamamıştır. Şüphesiz ki bu çalışmanın en büyük başarısı; "eski sakinlerinin Gürpınar/Ayia Marina'ya dönmesi" konusunu yükümlülük sahiplerinin gündemine taşıyarak, bu sürecin uygulanmasını teşvik etmek olmuştur.

Fotoğraf: Mehmet Yakup

DEVAMINDA NE VAR?

Salih Örses, iki boyutlu haritanın ve aile soyağaçlarının tamamlanması için hikâyeler ve fotoğraflar toplama çalışmalarına halen devam etmektedir. Salih bu hikâyeleri ayrıca bir kitapta bir araya getirmeyi arzu etmektedir. Eski sakinler köylerine döner dönmez, Salih köyün ortak tarihini ve sakinlerinin hayat yolculuklarını konu edinen bir müze kurmayı istemektedir. Ancak, öncelikli hedefi Gürpınar/Ayia Marina'nın eski haline dönmesi, yani herkesin yan yana barış içinde yaşadığı hayat dolu bir köy olmasının sağlanmasıdır.

Fotoğraf: Mehmet Yakup

Fotoğraf: Bobbe Poumos Theoklitou

ÇALIŞMA HAKKINDA
DAHA FAZLA
BİLGİ İÇİN

ayiamarinacyprus

civicspacesivilan

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

